

OPPMØTE LOKALLAG

Oppmøte av lokallag på årsmøte:

Navn	Lokallag	Areal, km ²
Sondov Bjåen	Vinje-Vest Villreinlag	147
Kristian Eiken Olsen	Statskog	634
Jan D. Dalen	Bykle Fjellstyre	133
Knut H. Nomeland	Valle Vest Villreinlag	380
Per Reidar Spieler		
Øivin Robberstad	Hjelmeland Villreinlag	515
Kristian Steine	Suldal Villreinlag	673
Nils Bleskestad		
Arve Aasemoen	Sirdal Villreinlag	584
Sverre Berrefjord	Flekkefjord Heieselskap	23,5
<i>Tilsammen 11 utsendinger</i>	<i>Sum areal / stemmer:</i>	<i>3135</i>

Kurt Jerstad (Jerstad Viltforvaltning) deltok med orientering om avskytningsplanen. Reidar Sandal og Peter Hermansen deltok som observatører fra SNO.

Sak 1. Valg av møteleder

Kristian Eiken Olsen ble enstemmig valgt til møteleder.

Sak 2. Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble enstemmig godkjent.

Sak 3. Valg av referent og 2 utsendinger til å underskrive protokollen

Sekretæren ble valgt som referent. Sverre Berrefjord og Øivin Robberstad ble valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Sak 4. Avskytingsplan 2017

Kurt gikk gjennom bestandsdataene som er grunnlaget for avskyting og forslaget til plan. Det var noe diskusjon i forhold til beregningene, men en generell forståelse for tallgrunnlaget og Kurts oppsett og forslag til prioriteringer. Det poengteres at bestandsanslag fortsatt i stor grad er basert på den gode kalvetellinga i 2009. Det begynner å bli lenge siden, og dermed øker usikkerheten, og det behøves en ny god kalvetelling for bruk i beregning av totalbestand. Stor usikkerhet knyttes også til tellingene på Austheia de siste år. Så lenge ingen bevis eller sterke indisier foreligger, kan vi imidlertid ikke gå ut ifra at noen større mengde dyr har flyttet seg inn eller ut av vårt område.

Det ble stilt spørsmål om hva som skal til for å sikre gode tellinger? Overvåkingsprogrammet og NINA legger visse føringer for tellingene. Den viktige kalvetellinga blir utført i NINA's regi. Laget har ytret ønske til NINA om å kunne ta mer kontroll over utførelsen. Ved å kunne styre tidspunkt for tellinga og bruken av flytid, tror laget at kvaliteten på kalvetellingene vil bli bedre. Svar fra NINA på dette er ikke kommet enda.

Bestandsmålene fra bestandsplanen ligger i bønn. Storbukkandelen har vært stabil og sakte økende, og har krabbet seg opp på 21,5 %. Bestandsanslaget ligger på 3900 dyr. Dersom en antar at alle dyrene ble funnet i den gode tellinga i 2009 så er bestandsberegninga 3250 dyr.

Det er behov for en fortsatt differensiering i minsteareal mellom sør og nord. Det er fortsatt i nord en ønsker hoveddelen av avskytinga, men en ønsker også å ha kontroll på veksten i sør.

Innkomne høringsinnspill var fra Valle Vest Villreinlag som ønsket at fjorårets kvote skulle opprettholdes. Innspill fra Suldal Villreinlag kom med forslag om å halvere kvoten i nordområdet, men å beholde antall fellingsløyver for frie dyr.

Forslaget fra styret inn til årsmøtet var å opprettholde fjorårets kvote.

Det ble en debatt om dette med antall kort i omløp. Bl.a Valle Vest og Suldal har opplevd utfordringer med å håndtere så mange kort. Flere kort kan bety flere jegere ute, og områdevis økt trengsel under jakta. Det har blitt mer utfordrende å opprettholde en god samjaktordning. I enkelte områder har jegertettheten blitt for høy. Det kan virke ødeleggende for jaktmuligheten for hver enkelt jeger. Høy jegertetthet kan også gjøre det vanskelig for reinen å trekke igjennom et område. Møter reinen for mange jegere vil den oftest snu og reise tilbake der den kom fra, da ofte mot tryggere og mer sentrale områder av heia. Dette virker negativt ift ønsket om økt bruk av randområdene.

Valle Vest villreinlag viste til at de siste års store økning i antall kort, har gitt relativt liten økning i felling i deres område. Kurt henviser til at økning i kvote er det mest effektive virkemiddelet vi har for å få til økt felling, selv om det må mange kort til for å få til økningen, med så lav fellingsprosent som vi ligger på i vårt område. Utifra den kunnskapen mente Sondov det blir ulogisk å redusere antall fellingsløyver når vi ønsker å øke avskytinga. Kristian EO mente at det må være grunneiers ansvar å sørge for en fornuftig jegerfordeling ute i valdene. Øivin mente at en for stor kvote vil gjøre det vanskelig å opprettholde ønska kategorifordeling av dyr. Foreløpig viser tallene fra Kurt at kategorifordelinga i stammen er fornuftig.

Kurt hadde i utgangspunktet foreslått en økning i kvote fordi erfaringsmessig vil en økning i kvota gi en økning i antall felte dyr. Sondov mente det er et poeng å gi det et forsøk nå å videreføre samme kvote, da det vil gi oss en nyttig erfaring med om opprettholdelse av kvote også kan gi økt felling. Store økninger i kvotene de siste år har mobilisert et større jegerkorps. En bestand i vekst har gitt forventninger hos jegerne om flere dyr å jakte på for hvert år. Ugunstig vindretning og uværperioder satt en begrensning på fjorårets jakt. Dette kan gi utslag i økt felling kommende høst.

Spieler dro fram eksempelet fra Bossbu fra foregående jakt sesong. Der ble det erfart en høy jegertetthet. På det meste bodde 37 jegere på hytta. Ifølge enkelte jegere ble en reinsflokk avskåret fra å trekke igjennom området østover pga mange jegere i terrenget. Utover det at kvoten i noen grad kan styre fellingsresultatet, ønsket Spieler mer fokus på god jegermoral og gode holdinger for å få til en god jaktfordeling. Det er lettvis å selge mange kort og få inntjening på det. Det er nødvendig å tenke utover kortsiktig profitt, og tenke forvaltningen som helhet, og over større områder. Hvilken rolle kan villreinlaget spille for å få til bedre ordninger enn vi har i dag? Sekretæren kommenterte at det finnes mange eksempler fra andre villreinområder på ulike løsninger som har vist seg å fungere. Det kan være varianter av samjakt, fredningsområder o.l. Det ble foreslått å invitere rettighetshavere i Valle Vest til et møte med spesifikt fokus på utfordringene i deres område, med nok tid til å diskutere frem mulige løsninger.

Det største behovet for økt uttak av dyr er i nord, og laget oppfordrer som tidligere om å flytte kort fra sør til nord. I sør er målet å begrense veksten for å kunne ha den under kontroll.

Styrets forslag som innebærer et fellingsmål på 650 dyr og en kvote på 2950 kort ble enstemmig vedtatt (samme antall kort som i 2016). Kvota blir fordelt på kategorier som vist i tabellen:

Forutsetninger avskytingsplan 2017:

Fellingsmål:		650 dyr	
		Nord	Sør
Minsteareal:		1,25 km ²	2,5 km ²
Kortfordeling:	F	5 %	6 %
	S/U	15 %	14 %
	S	30 %	30 %
	K	50 %	50 %
Forventet felling:		20 %	

Sak 5. Valg

Sekretær ledet valget. Alle valgnemndas foreslåtte ble innstilt, og valgt ved akklamasjon.

Følgende ble valgt:

Region 1: Styremedlem for 2 nye år: Sondov Bjåen (Vinje Vest villreinlag)

Region 2: Styremedlem for 2 nye år: Knut Nomeland (Valle Vest villreinlag)

Region 4: Styremedlem for 2 nye år (ny): Øivin Robberstad (Hjelmeland villreinlag)

Uavhengig av regionstruktur:

1. Varamann : Kristian Steine (ny) (Suldal villreinlag)
2. Varamann : Ingen kandidat

Leder for ett år: Kristian Eiken Olsen (Statskog SF Njardarheim)

Nestleder for ett år: Arve Aasemoen (Sirdal villreinlag)

Revisor for ett år: Jan D. Dalen (Bykle Fjellstyre). Det kom forslag om å endre vedtektene til neste årsmøte, til at Revisor ikke lenger behøves, av den grunn at regnskapet er enkelt og oversiktlig, og er godkjent av et autorisert regnskapsbyrå.

Medlem i valgnemnda for 3 år: 2 personer er tilstrekkelig og følgende blir stående:

Olaf Vestersjø Valgt 2017

Olav Vetrhus, Valgt 2014

Satser for godtgjørelse til tillitsvalgte (ingen endringer):

Møtegodtgjersle: kr 1500 pr møte

Eksterne møter: kr 1500 pr møte

Formannshonorar: kr 15000 pr møte

Tlf-godtgjørelse: kr 3000 pr år

Kjøring: Etter statens satser

Diett: Etter regning

Tapte arbeidsfortjeneste dekkes ikke.

Avtroppende fast styremedlem Kristian Steine ble takket og applaudert for god innsats gjennom sin tid som styremedlem og som leder. Laget får ha han med videre som fast varamann.

Sak 6. Godkjenning av årsmelding for 2016

Årsmeldinga var utsendt til møtet og hovedtrekkene ble gjennomgått. Årsmeldinga ble enstemmig godkjent.

Sak 7. Godkjenning av regnskap for 2016

Sekretær gikk gjennom resultatregnskap og balanse. Regnskapet viser et overskudd på kr 101658 kr og en egenkapital på 649284 kr. Regnskapet ble enstemmig godkjent.

Laget har en solid egenkapital. Det er en trygghet for laget å ha en god egenkapital som en buffer dersom uforutsette forhold skulle inntreffe og gi laget økte utgifter. Vi må forholde oss til skiftende naturforhold samt kriterier fra offentlig forvaltning som kan endre seg. Det gir oss også muligheten til å gå inn med ekstra innsats når det behøves, slik planen er for kommende kalvetelling i 2017.

Sak 8. Aktivitetsplan for 2017

Svein Olav gikk gjennom styrets forslag til aktivitetsplan. Laget vil fortsatt delta i styringsgruppa og arbeidsgrupper i slutfasen av villreinprosjektet. Nettsida, og informasjon ut mot lagene vil videreutvikles. En ønsker å stimulere til økt bruk av facebookgruppa og vil legge ut jevnlig oppdateringer der. Registreringsarbeidet vil gå som normalt, men med spesielt fokus på å få til en god kalvetelling. Det er en fortsatt målsetting om å øke feltinnsatsen.

Oppsynet vil gå som normalt. Her innspilles det til SNO å ha spesielt fokus på flaskehalser, dvs områder med høy jeger tetthet og som er potensielt viktige trekkområder for reinen. Bossbu er nevnt som eksempel på et slikt område. Det ble også henstilt til SNO å opptre som en nøytral observatør i forhold til jegeratferd. Det er f.eks ikke ulovlig for et antall jegere å jakte i linje, men det oppfattes som uetisk jegeratferd dersom det forhindrer reinen i å trekke ut av et vald i ønsket trekkretning. Her kan SNO opptre som en nøytral observatør, og registrere hva som skjer i heia. Det blir da enklere å ta opp tema til diskusjon i etterkant.

Jan Dalen lurte på hva som er lagets tanker ift den lave organiseringsgraden i Bykle. Det er ikke heldig at kommunen med flest villrein er så dårlig representert i laget. Kristian S hadde en ringerunde for et par år siden, der enkelte grunneiere viste interesse, men siden har ingenting skjedd. Sondov vet at noen kan være interessert, det kan også være aktuelt for enkelte på Byklesida å bli med i Vinje Vest der det er et fungerende lag. Leder Kristian EO ønsker at det tas et nytt initiativ imot økt organisering i Bykle.

Spieler mente at lagets hovedfokus må være på reinens arealbruk og jegeratferd. Han mente forvaltninga er på etterskudd ift utfordringene en møter bl.a. i Valle. Områdene rundt Brokke-Suleskarvegen er spesielt utsatt for villreinen. Han ønsket også å gi skryt til Statskog i Njardarheim for å ha bedret sin forvaltningspraksis ift jegerfordeling i området. Sekretær kommenterte at dette er felles utfordringer som stadig kommer opp igjen, og som det er vanskelig å finne gode løsninger på (samjakt, organiseringsgrad, økt bruk av randområder, flaskehalser inkl Brokke Suleskarvegen osv.) Eneste måte å komme nærmere gode løsninger er å jobbe enda hardere og mer målretta imot det. Lokale møter, bl.a. i Valle Vest, kan være arenaer der en kan få til gode, fruktbare diskusjoner, nær lokal kunnskap om lokale forhold.

Det er et gjentakende problem at kontrollkortene leveres inn veldig seint etter fristen. Det går for lang tid etter jaktslutt innen kortene kommer inn, slik at fellingsresultatet blir klart først langt utpå seinhøsten. Det er uheldig for forvaltningen og ift tilbakemelding til rettighetshavere og jegere. Reidar Sandal informerte om at fra høsten 2017 blir ordningen med kontrollkort avslutta, og en ny papirløs ordning vil tre i kraft. Det er grunn til å tro at problemet med sein innlevering da blir løst.

Sondov stilte spørsmål til SNO ang. skrantesjuka (CWD) og tiltak ift det. Langfjella er nå delt inn i soner etter vurdert risikograd. Der Setesdalen, Hardangervidda og Nordfjella er i ulike soner. I vårt område blir det trolig en frivillig prøvetakingsordning til høsten. På Hardangervidda og i Nordfjella er tiltakene av betydelig omfang, der både gjeting og stor avskyting er aktuelt. Mer info om dette kom på fellesmøtene med nemnda påfølgende dag.

Aktivitetsplanen ble enstemmig vedtatt, der foreslåtte tillegg legges inn.

Sak 9. Budsjett for 2017

Sekretæren gikk gjennom forslag til budsjett. De fleste poster er nokså stabile fra år til år, det er derfor ingen større endringer i budsjettet. Men det legges opp til å kunne bruke opp imot 100000 kr av lagets egne midler til kommende kalvetelling. Disse vil tas fra oppspart egenkapital, og det siktes mot et underskudd på 94000 kr for 2017. Budsjettet ble enstemmig vedtatt.

Sak 10. Valdkart

Jarle Lunde og Margit Smeland fra villreinnemnda kom innom møtet og informerte om prosessen med utarbeiding av nye valdkart. Jarle informerte om bakgrunnen; Det har vært et ønske fra alle interesser i villreinforvaltninga, over lang tid, å få oppdaterte og elektroniske valdkart på plass. Kartgrunnlaget som foreligger er fra 90-tallet og eldre, og med tildels mye feil. Nye digitale kart vil bli mer nøyaktige (hvor nøyaktige avhenger av hvordan arbeidet vil gjøres) og vil gi en endring for hver enkelt grunneier. Det er ulike alternativ for hvordan en slik prosess kan gjøres. Forslaget en tenker å ta utgangspunkt i er å be rettighetshaverne levere inn ny dokumentasjon for valdgrensene. En må også bli enige om regler for arealbegrensning (vann, høydekote, fjell / skog, hytteområder osv.)

Knut N. fra Valle Vest påpekte at innen deres område er det kun en grense som er oppmålt av jordskifte. Men det foreligger en intern enighet om grensene. Han mente at det må tas utgangspunkt i de gamle valdene. Til disse valdene ligger det spesifikke rettigheter for hver grunneier som det må tas hensyn til.

Det er ikke kun heiplanområde eller områder med vernestatus som er villreinområde. Flere vald har grenser utenfor definerte områder. En må enes om retningslinjer for hva som er villreinområde.

Et viktig fokus er å ikke forhaste seg. En ønsker å bruke nok tid på denne prosessen, med god kommunikasjon og gode avgjørelser. Styret i villreinlaget inviteres med i en arbeidsgruppe. Gruppen vil lage en mal for hvordan arbeidet framover skal foregå, og bli enige om regler for arealbegrensning. Arbeidsgruppen vil ha sitt første møte før sommeren. Det første målet er å ha klart et planprogram til høstmøtet. Det er viktig å poengtere at gruppa ikke skal sette arealgrensene, kun legge føringer for arbeidet.

_____
Kristian Eiken Olsen

_____
Sverre Berrefjord

_____
Øivin Robberstad

Sekr.